

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72–74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 64 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.”

2. Articolul 91:

la alineatul (1), textul „art. 253” se substituie cu textul „art. 234”;

la alineatul (3), textul „proponerii organului care exercită controlul asupra executării pedepsei” se substituie cu textul „demersului instituției care pune în executare pedeapsa, în baza demersului procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite”;

alineatul (5) se completează în final cu textul „, , fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă”;

articolul se completează cu alineatele (6¹) și (6²) cu următorul cuprins:

„(6¹) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen nu se aplică condamnatului care anterior a fost liberat de pedeapsă înainte de termen și a săvârșit o nouă infracțiune în perioada condiționării pedepsei. Prevederile prezentului alineat nu se aplică condamnatului minor.

(6²) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen nu se aplică condamnatului care în timpul detenției:

- a) s-a automutilat;
- b) a avut cazuri de tentativă de suicid;
- c) a încălcat regimul de detenție și se află sub acțiunea sancțiunii disciplinare.”

3. Articolul 92:

se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) La momentul examinării posibilității înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, condamnatul trebuie să nu aibă încălcări de regim sau sancțiunile aplicate pentru aceste încălcări să fie stinse.

(1²) La momentul examinării posibilității înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința persoanelor care execută pedeapsa neprivativă de libertate, condamnatul trebuie să dispună de loc de trai, să participe la programe probaționale și, după caz, să finalizeze tratamentul de alcoolism, narcomanie sau toxicomanie.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă.”

Art. II. – Articolul 471 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de

instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.”

la alineatul (2), textul „1)–7)” se substituie cu textul „1), 2), 4)–7)”, iar după cuvintele „cererea condamnatului.” se introduce textul: „Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art. 266 alin. (3) din Codul de executare.”

Art. III. – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Capitolul XV se completează cu articolele 167¹ și 167² cu următorul cuprins:

„Articolul 167¹. Interzicerea supunerii la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente

Se interzice supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori la alte rele tratamente.

Articolul 167². Interzicerea discriminării în executarea pedepselor

În timpul executării pedepselor este interzisă orice formă de discriminare pe criteriile prevăzute la art. 3 din prezentul cod, precum și pe motiv de vîrstă, dizabilitate, boală cronică contagioasă sau necontagioasă, infecție HIV/SIDA.”

2. La articolul 169 alineatul (1), litera e) se completează în final cu cuvintele „și la asistență medicală în conformitate cu legislația în vigoare”.

3. La articolul 174 alineatul (5), cuvintele „oficiile de executare” se substituie cu cuvintele „executorii judecătorești”.

4. La articolul 188:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Instanța de judecată trimite hotărîrea privind retragerea gradului militar sau special, a titlului special, a gradului de calificare (clasificare) sau a distincțiilor de stat și dispoziția de executare organului abilitat cu dreptul de a dispune retragerea gradului militar sau special, a titlului special, a gradului de calificare (clasificare) sau a distincțiilor de stat în a cărui rază teritorială își desfășoară activitatea sau își are domiciliul condamnatul.”

alineatul (2) se abrogă;

la alineatul (3), cuvintele „organul de probațiune trimite hotărîrea” se substituie cu cuvintele „instanța de judecată trimite hotărîrea și dispoziția de executare”;

la alineatul (4), textul „, împreună cu hotărîrea judecătorească, organului de probațiune” se substituie cu textul „în termen de 5 zile instanței de judecată, informînd-o despre executarea hotărîrii acesteia”;

alineatul (5) se abrogă;

la alineatul (6), cuvintele „Organul de probațiune” se substituie cu textul „Organul abilitat cu dreptul de a dispune retragerea gradului militar sau special, a titlului special, a gradului de calificare (clasificare) sau a distincțiilor de stat”.

5. Articolul 190:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunității semnează în instanța de judecată un angajament prin care se obligă să se prezinte în termen de 5 zile din momentul rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată la organul de probațiune în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau, după caz, la comandantul unității militare.”

alineatul (5) se completează în final cu textul: „În cazul condamnatului care nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau cu acordul acestuia, pedeapsa poate fi executată pînă la 8 ore pe zi.”

6. Articolul 194 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Dacă persoana condamnată la muncă neremunerată în folosul comunității nu s-a prezentat pentru a fi luată la evidență sau a părăsit domiciliul și locul aflării ei nu este cunoscut de către organul de probațiune sau, în cazul militarului, de către comandamentul militar, căutarea ei se dispune și se efectuează în condițiile art. 263 din prezentul cod.”

7. La articolul 195, alineatul (1) se completează în final cu textul „, , și ale regulamentului de ordine interioară a penitenciarului”.

8. La articolul 196, alineatul (2) se completează în final cu textul: „La stabilirea penitenciarului se va da prioritate penitenciarului situat mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință a condamnatului ori de altă localitate solicitată în scris de acesta. Solicitarea respectivă se anexează la dosarul personal al condamnatului.”

9. La articolul 198:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru executarea lucrărilor de deservire gospodărească în izolatoarele de urmărire penală sînt lăsate, cu acordul lor scris și la decizia șefului izolatorului de urmărire penală, persoanele condamnate cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis și, în cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, persoanele condamnate pentru prima dată la pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 7 ani cărora li s-a stabilit executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis. Condamnații lăsați în izolatorul de urmărire penală execută pedeapsa în condițiile prevăzute pentru regimul comun al penitenciarului de tip semiînchis sau, după caz, închis.”

la alineatul (2), cuvintele „sau de o altă persoană” se exclud, iar cuvîntul „încheierii” se substituie cu textul „mandatului de arest și/sau încheierii privind aplicarea sau, după caz, prelungirea măsurii preventive sub formă de arest a”.

10. Articolul 199 va avea următorul cuprins:

„Articolul 199. Transferarea și escortarea condamnaților

(1) Transferarea condamnaților dintr-un penitenciar în altul de același tip ca urmare a schimbării regimului de deținere sau din alte motive întemeiate se dispune de către directorul general al Departamentului instituțiilor penitenciare, la demersul administrației penitenciarului sau din oficiu.

(2) La transferarea condamnatului se va lua în considerație caracterizarea personalității condamnatului cuprinsă în dosarul personal, inclusiv participarea lui la programele de studii și socioeducative, și se va da prioritate penitenciarului situat mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință a condamnatului ori de altă localitate solicitată de acesta.

(3) Transferarea temporară a condamnatului într-un penitenciar de un tip mai sever sau într-un izolator de urmărire penală, în alte cazuri decât cele prevăzute la art. 198 alin. (2) din prezentul cod, dacă această transferare este necesară pentru participarea condamnatului în instanțele de judecată la examinarea plîngerilor depuse în baza art. 473 din Codul de procedură penală, se dispune de directorul general al Departamentului instituțiilor penitenciare în baza încheierii instanței de judecată. Transferarea care se impune pentru efectuarea actelor procedurale cu privire la o infracțiune săvârșită de o altă persoană decât condamnatul se dispune la citarea instanței de judecată sau organului de urmărire penală și doar cu acordul condamnatului exprimat în acest sens.

(4) Este interzisă transferarea pentru o perioadă mai mare de 5 zile a condamnaților minori în alte penitenciare decât cele pentru minori dacă în aceste penitenciare nu sînt amenajate sectoare distincte de detenție, cu asigurarea condițiilor penitenciarului pentru minori. Aceste prevederi nu se aplică în cazul transferării în spitalele penitenciare.

(5) Trimiterea condamnaților la locul executării pedepsei și transferarea lor într-un alt penitenciar au loc sub escortă, cu respectarea regulilor de deținere separată a femeilor de bărbați, a minorilor de adulți, a condamnaților la pedeapsa detențiunii pe viață de alte categorii de deținuți. Condamnații bolnavi de tuberculoză în formă contagioasă sau care nu au urmat tratamentul complet al bolilor venerice ori cei care suferă de dereglări psihice ce nu exclud răspunderea penală vor fi escortați separat de condamnații sănătoși, iar dacă este necesar conform raportului medicului, vor fi însoțiți de personal medical.

(6) Transferarea și escortarea condamnaților se fac din contul statului, în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu excepția cazului cînd transferarea sau escortarea a fost condiționată de o faptă imputabilă condamnatului.

(7) Sumele stabilite și avansate de Departamentul instituțiilor penitenciare în condițiile în care transferarea sau escortarea a fost condiționată de o faptă imputabilă condamnatului sau aceasta s-a efectuat pentru alte cazuri decât cele prevăzute de competențele sistemului penitenciar se încasează de la condamnat.

(8) În timpul transferării, condamnatului îi sînt asigurate condiții adecvate de aerisire și iluminare. La transferare se va lua și dosarul personal al condamnatului. Condamnatul are dreptul la un bagaj de mîna cu strictul necesar de igienă personală, documente și alte bunuri, a cărui greutate nu va depăși 20 de kg. Alte bunuri aflate în posesia condamnatului rămîn în custodia locului de detenție și se ridică de o rudă sau altă persoană indicată de condamnat ori de către condamnat după eliberarea sa din detenție.

(9) Decizia privind transferarea dintr-un penitenciar în altul de același tip poate fi contestată de către condamnat în modul prevăzut la art. 473 din Codul de procedură penală, cu excepția cazului în care transferarea a fost dispusă în condițiile art. 225 din prezentul cod.

(10) După transferare, condamnatului i se permite să comunice familiei, avocatului sau altei persoane locul unde a fost transferat. Comunicarea se face în scris sau telefonic, în mod gratuit, și se consemnează într-un proces-verbal.”

11. La articolul 200, alineatul (4) se completează în final cu textul „ , și se consemnează într-un proces-verbal”.

12. La articolul 201 alineatul (4), după cuvîntul „acordul” se introduc cuvintele „scris al”.

13. La articolul 202:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

„(2) Departamentul instituțiilor penitenciare poate crea și utiliza, în condițiile legii, aplicații informaționale automatizate de gestiune a datelor referitoare la evidența electronică a condamnaților, la realizarea scopului pedepsei, precum și a datelor referitoare la activități conexe și auxiliare acesteia.

(3) Departamentul instituțiilor penitenciare adoptă măsurile organizatorice și tehnice necesare protejării datelor cu caracter personal ale persoanelor private de libertate împotriva oricăror distrugerii, pierderi, modificări, dezvăluiri sau acces neautorizat.”

14. La articolul 204:

alineatul (2) se abrogă;

la alineatul (7), după cuvintele „administrația penitenciarului adresează” se introduce textul „imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore”.

15. La articolul 206, alineatul (3) se completează în final cu textul: „Măsurile respective vor fi menținute atâta timp cât o cere scopul acestora.”

16. Articolul 208 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Condamnatului i se interzice accesul la rețeaua Internet.”

17. Articolul 210:

la alineatul (2), textul „Corespondența se expediază sau se transmite destinatarului de către administrația locului de deținere în decurs de 24 de ore de la depunerea sau primirea ei.” se substituie cu textul „Administrația locului de detenție asigură expedierea sau transmiterea corespondenței destinatarului în decurs de 24 de ore de la depunerea sau primirea ei.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În scopul prevenirii introducerii în penitenciar, prin intermediul corespondenței, a drogurilor, a substanțelor toxice, a explozibilelor sau a altor obiecte a căror deținere, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați, este interzisă, corespondența se deschide de către condamnat în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără a fi citită.”

alineatul (3) se completează în final cu cuvintele „în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Condamnatul are dreptul la o convorbire telefonică pe săptămână, cu o durată de 20 de minute, cu soțul, cu o rudă sau cu o altă persoană, la alegerea lui.”

18. Codul se completează cu articolul 210¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 210¹. Dreptul la petiționare și măsuri pentru asigurarea dreptului la petiționare

(1) Dreptul la petiționare al persoanelor condamnate este garantat.

(2) Depunerea petițiilor de către condamnați și primirea condamnaților în audiență se efectuează în conformitate cu Statutul executării pedepsei de către condamnați.

(3) Condamnații formulează petițiile numai în nume propriu și în chestiuni ce îi vizează personal.

(4) Petițiile condamnaților adresate administrației penitenciarului se examinează în termenele prevăzute de Legea cu privire la petiționare. Petițiile condamnaților minori se examinează în mod preferențial.

(5) Dreptul la petiționare al condamnatului minor îl exercită însuși condamnatul minor, reprezentanții lui legali sau, în cazul lipsei acestora, organul de tutelă și curatelă din raza instituției penitenciare. Orice răspuns sau decizie luată în privința condamnatului minor ca rezultat al examinării petiției acestuia urmează a fi comunicată în mod obligatoriu și reprezentanților săi legali, iar în lipsa lor, autorității tutelare respective.

(6) La examinarea petițiilor condamnaților minori, audierea acestora, iar în caz de necesitate, motivarea și explicarea deciziei sau a conținutului răspunsului, inclusiv explicarea modalității de contestare, se efectuează cu implicarea personalului specializat de educatori, psihologi sau asistenți sociali în raport cu nivelul de înțelegere al minorului.

(7) Cheltuielile pentru exercitarea dreptului la petiționare al condamnaților minori sînt suportate, de regulă, de către ei personal. În cazul în care condamnații minori nu dispun de mijloacele bănești necesare, cheltuielile pentru exercitarea dreptului de petiționare prin cereri și sesizări adresate organelor judiciare sau altor autorități publice, instanțelor sau organizațiilor internaționale interguvernamentale sînt suportate de către administrația penitenciarului.”

19. Articolul 211:

la alineatul (1), textul „pachete cu provizii, colete și banderole în număr nelimitat” se substituie cu textul „săptămînal un colet, un pachet cu provizii sau o banderolă”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Coletele, pachetele cu provizii și banderolele se supun unui control specific în prezența persoanelor care le-au adus și se transmit condamnatului contra semnătură.”

articolul se completează cu alineatele (2¹), (2²) și (2³) cu următorul cuprins:

„(2¹) Coletele primite de către condamnat prin intermediul serviciilor poștale se deschid de către reprezentantul instituției penitenciare și se supun controlului specific în prezența condamnatului.

(2²) Primirea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor se efectuează în conformitate cu exigențele sanitaro-igienice în vigoare. Recepționarea coletelor, pachetelor cu provizii și a banderolelor poate fi interzisă temporar dacă acest lucru este necesar pentru asigurarea securității sau ordinii instituției.

(2³) Dacă la efectuarea controlului specific al coletelor, pachetelor cu provizii și al banderolelor se depistează nereguli privind încălcarea normelor sanitaro-igienice, se va solicita examinarea conținutului coletelor, pachetelor cu provizii și al banderolelor și de către personalul medical. În cazul în care se confirmă încălcarea normelor sanitaro-igienice, bunurile respective vor fi ridicate și distruse în prezența reprezentantului instituției penitenciare, personalului medical și a condamnatului.”

20. La articolul 213:

alineatele (2), (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(2) Întrevederile de scurtă durată cu soțul, rudele pînă la gradul al IV-lea inclusiv, iar în cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, cu aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat se acordă pe o durată de 1–4 ore. Aceste întrevederi se desfășoară în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală sau prin intermediul sistemelor video de către reprezentanții administrației instituției penitenciare.

(3) Întrevederile de lungă durată cu soțul, părinții, copiii, frații, surorile, bunicii și nepoții condamnatului, iar în cazurile prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnați, avînd aprobarea scrisă a șefului instituției penitenciare, cu o altă persoană indicată de condamnat se acordă pe o durată de la 12 ore la 3 zile. Condamnatul achită cheltuielile suportate de către instituția penitenciară în legătură cu întrevederea de lungă durată.

(4) Condamnatul are dreptul la o întrevedere de scurtă durată pe lună și la o întrevedere de lungă durată pe trimestru. Întrevederi de lungă durată nu se acordă condamnatului:

- a) căruia i-a fost suspendat dreptul la întrevederi de lungă durată;
- b) care a fost transferat în regim inițial în calitate de sancțiune disciplinară;

c) la detențiune pe viață aflat în regim inițial.”

articolul se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Șeful penitenciarului aprobă întrevederi între persoane condamnate, în condițiile stabilite de prezentul articol, în cazul în care condamnații se află în aceeași instituție penitenciară și dacă între ei există o relație de căsătorie, dovedită prin copie a certificatului de căsătorie.”

la alineatul (5), cuvintele „cu persoanele care au dreptul de a acorda asistență juridică, cu mediatorul” se substituie cu cuvintele „cu mediatorul în procesul de mediere în cauzele penale”;

la alineatul (6), cuvântul „activă” se substituie cu cuvintele „contagioasă sau cu boli somatice internat în spitalul penitenciarului”.

21. La articolul 215, după cuvântul „minor” se introduce textul „, , femeilor gravide și mamelor care au cu ele copii, precum și condamnatului bolnav de tuberculoză”.

22. Articolul 216:

la alineatul (1), după cuvântul „pozitiv” se introduc cuvintele „și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept”;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Condamnații indicați la alin. (1) care au executat cel puțin 2/3 din termenul pedepsei pot beneficia de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire în instituțiile de învățământ superior sau mediu de specialitate pentru participare la sesiune.”

la alineatul (3), textul „condamnatului care se află în penitenciarul respectiv mai puțin de 6 luni,” se exclude, iar cuvântul „activă” se substituie cu cuvântul „contagioasă”.

23. La articolul 217:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Condamnatului care execută pedeapsa închisorii în regim comun sau de resocializare sau care este lăsat să efectueze lucrări de deservire gospodărească în izolatorul de urmărire penală, dacă este caracterizat pozitiv și conform recomandărilor psihologului poate beneficia de acest drept, cu aprobarea scrisă a

șefului instituției penitenciare, i se poate acorda, în decursul anului, cel puțin o deplasare de scurtă durată de pînă la 5 zile în afară penitenciarului pentru vizitarea familiei, rudelor, tutorelui sau curatorului, după caz.”

alineatul (4) se abrogă;

la alineatul (10), cuvîntul „activă” se substituie cu cuvîntul „contagioasă”.

24. Articolul 218:

în denumire, cuvintele „serviciul de probațiune penitenciară și cu” se exclud;

în cuprinsul articolului, cuvintele „serviciul de probațiune penitenciară și” se exclud.

25. Articolul 219:

la alineatul (2), după cuvintele „de resocializare” se introduce textul „, iar în privința condamnaților la detențiune pe viață: inițial, comun și înlesnit”;

alineatele (5), (6) și (7) se abrogă.

26. Articolul 221 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În scopul asigurării ordinii și siguranței interioare, prevenirii și curmării încălcărilor de regim sau a infracțiunilor, în instituțiile penitenciare pot fi instalate și utilizate, în conformitate cu prevederile unui regulament aprobat de Guvern, sisteme pentru stoparea comunicării în rețelele de comunicații electronice și mijloace de detectare a obiectelor și substanțelor interzise în penitenciare.”

27. Codul se completează cu articolele 221¹ și 221² cu următorul cuprins:

„Articolul 221¹. Percheziția condamnaților

(1) Pentru prevenirea unor evenimente deosebite, a situațiilor de risc, precum și pentru ridicarea obiectelor și substanțelor interzise, persoanele condamnate sînt supuse percheziției.

(2) Percheziția este acțiunea prin care se realizează un control amănunțit asupra condamnaților, echipamentului, bagajelor, camerelor de deținere și tuturor locurilor unde condamnații au acces.

(3) În timpul percheziției, condamnatul este obligat să predea benevol obiectele și substanțele interzise, să se dezbrace, să scoată conținutul din genți,

sacoșe, rucsacuri, saci și alte lucruri pe care le are asupra sa și să le prezinte persoanelor care efectuează percheziția.

(4) Percheziția corporală se efectuează de către persoane de același sex cu condamnații percheziționați și în condiții care să nu lezeze demnitatea persoanelor condamnate.

(5) În cadrul percheziției corporale amănunțite se interzice urmărirea descoperirii obiectelor interzise prin efectuarea de exerciții fizice. Percheziția corporală amănunțită se desfășoară cu respectarea dreptului persoanei percheziționate la viața intimă.

(6) Perchezițiile asupra cavitațiilor corporale ale condamnaților pot fi realizate numai de către personalul medical.

(7) Percheziționarea bagajelor și a bunurilor personale se face în prezența persoanei în cauză sau a altui condamnat, dacă aceasta nu este prezentă.

(8) Obiectele interzise și sumele de bani pe care condamnații nu au dreptul de a le avea asupra lor, găsite la efectuarea percheziției, se confiscă. Bunurile confiscate se valorifică sau se distrug potrivit legii, iar sumele de bani se fac venit la bugetul de stat. Procedura de valorificare și de distrugere a bunurilor confiscate se stabilește prin Statutul executării pedepsei de către condamnați.

(9) Felurile percheziției, modalitățile de efectuare, asigurarea tehnico-materială necesară efectuării acesteia, precum și documentele ce se întocmesc cu acest prilej se stabilesc prin regulamentul prevăzut la art. 223¹ alin. (2).

Articolul 221². Controlul de specialitate la intrare în locul de deținere

(1) Persoanele și bagajele aflate asupra acestora, precum și mijloacele de transport care au acces în penitenciar sînt supuse controlului de specialitate.

(2) Administrația penitenciarului are dreptul să efectueze controlul de specialitate al persoanelor care intră sau ies din penitenciar și al obiectelor de producere, cu excepția persoanelor menționate la art. 181 alin. (1) din prezentul cod, cărora li se propune să depună spre păstrare bunurile interzise în penitenciar aflate asupra lor.

(3) Controlul de specialitate cuprinde toate activitățile desfășurate de personalul penitenciarului pentru stabilirea calității persoanelor care au acces în locurile de deținere, precum și pentru depistarea, ridicarea bunurilor și obiectelor interzise care se află în posesia, folosința sau păstrarea condamnaților, și se

realizează prin observare, palpate, control corporal sau utilizarea unor echipamente tehnice de detectare.

(4) Înainte de efectuarea controlului, persoanele vizitatoare sînt informate, prin afișare în locuri accesibile acestora, cu privire la bunurile și obiectele a căror păstrare în instituția penitenciară este interzisă și despre obligația de a le depune la postul de control.

(5) Bunurile și obiectele interzise, nedeclarate și descoperite în urma controlului de specialitate asupra persoanelor vizitatoare se ridică și se sigilează, întocmindu-se un proces-verbal în acest sens, fiind anunțate de îndată organele competente.”

28. În cuprinsul articolului 222, inclusiv în denumire, cuvîntul „operativă” se substituie cu cuvîntul „specială”;

29. Articolul 223 se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul acțiunilor speciale, temeinic justificate, desfășurate în instituțiile penitenciare, în legătură cu interesele operative și/sau de siguranță, identitatea persoanelor antrenate poate fi ascunsă, fapt care se consemnează în registrul privind efectuarea acțiunilor speciale. În acest caz, pe uniformă este evidențiat un număr care să permită identificarea colaboratorului.

(4) În cazul aplicării față de condamnat a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau a armei de foc, condamnatul va fi supus, obligatoriu, examinării medicale, cu întocmirea actelor corespunzătoare.”

30. Codul se completează cu articolul 223¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 223¹. Siguranța penitenciarelor

(1) Siguranța penitenciarului se referă la totalitatea activităților desfășurate de administrația penitenciarului în scopul impunerii unor restricții în ceea ce privește libertatea de mișcare a condamnaților, astfel încît să fie împiedicată sustragerea lor de la executarea pedepselor, precum și pentru protejarea vieții, integrității corporale și sănătății acestora, a personalului penitenciarului și a oricăror altor persoane.

(2) Măsurile necesare pentru siguranța penitenciarelor se stabilesc printr-un regulament aprobat prin ordin al ministrului justiției.”

31. Articolul 225 va avea următorul cuprins:

„Articolul 225. Cazarea persoanelor condamnate

(1) Reamenajarea spațiilor de deținere existente și construirea spațiilor de deținere noi se fac cu respectarea prevederilor legislației naționale și a standardelor internaționale în domeniu.

(2) Persoanele condamnate sînt cazate individual sau în comun.

(3) Camerele de cazare și celelalte încăperi destinate persoanelor condamnate dispun de iluminat natural și de instalațiile necesare asigurării iluminatului artificial corespunzător.

(4) Norma de spațiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m².

(5) Condițiile de cazare în spitalele penitenciare trebuie să corespundă normelor sanitare stabilite de Ministerul Sănătății.

(6) În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depășită, șeful instituției are obligația de a informa directorul general al Departamentului instituțiilor penitenciare în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul general al Departamentului instituțiilor penitenciare stabilește dacă transferul se impune, precizînd penitenciarele în care vor fi transferate persoanele condamnate cu respectarea cerințelor prevăzute de prezentul cod.”

32. La articolul 227 alineatul (2), după cuvîntul „anotimp” se introduc cuvintele „și nici mijloace financiare suficiente”.

33. La articolul 228, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Administrația penitenciarului asigură condiții adecvate pentru prepararea, distribuirea și servirea hranei potrivit normelor de igienă a alimentației, în funcție de vîrstă, starea de sănătate, natura muncii prestate, cu respectarea convingerilor religioase asumate de către persoana condamnată printr-o declarație pe proprie răspundere. Condamnaților, după consultarea specialiștilor în nutriție, li se asigură, din contul mijloacelor bugetului de stat, de 3 ori pe zi hrană caldă, cu respectarea normelor minime stabilite de Guvern.”

34. La articolul 229:

alineatul (1) se completează cu textul: „În caz de refuz de a prezenta o declarație, acest fapt se consemnează într-un proces-verbal.”

la alineatul (2), după cuvântul „Declarațiile” se introduc cuvintele „și procesul-verbal”.

35. La articolul 230, alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Acordarea asistenței medicale gratuite se efectuează în unitatea medicală a instituției penitenciare după înscrierea prealabilă și conform unui grafic aprobat de șeful penitenciarului, cu excepția cazurilor de urgență.”

36. La articolul 231 alineatul (3), după cuvântul „neîntârziat” se introduce textul „sau conform indicației din fișa medicală a condamnatului stabilită de medicul penitenciarului”, iar în final se introduce textul „, de regulă, din raza penitenciarului”.

37. La articolul 232:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Examenul medical al condamnatului se efectuează la primirea în penitenciar și, la solicitare și în mod periodic, în timpul executării pedepsei, însă nu mai rar de o dată la 6 luni, precum și la eliberarea din locurile de detenție. Examenul medical se efectuează în condiții de confidențialitate și intimitate, cu excepția cazurilor în care medicul, pentru motive de siguranță și securitate, solicită prezența altor reprezentanți ai administrației penitenciarului, fapt care va fi consemnat în modul corespunzător.

(2) La sosirea în penitenciar, condamnatul, în termen de până la 24 de ore, este examinat în vederea constatării existenței leziunilor corporale sau altor urme de violență și, în termen de până la 15 zile, este chestionat și supus examenului medical și igienizării sanitare în încăperile de carantină ale penitenciarului.”

la alineatul (3), textul „Medicul care efectuează examenul medical are obligația de a sesiza procurorul și avocatul parlamentar în cazul în care constată că persoana condamnată a fost supusă la tortură, tratamente cu cruzime, inumane sau

degradante ori la alte rele tratamente, precum și obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea.” se substituie cu textul „În cazul în care se constată urme de violență, tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ori de alte rele tratamente sau persoana condamnată acuză violență, medicul care efectuează examenul medical are obligația de a consemna în fișa medicală cele constatate și declarațiile persoanei condamnate în legătură cu acestea sau cu orice altă agresiune și de a anunța imediat șeful instituției penitenciare, care sesizează procurorul în termen de 24 de ore.”

la alineatul (4), după cuvântul „psihiatrică” se introduce cuvântul „, , ginecologică”;

la alineatul (6), cuvintele „poate fi” se substituie cu cuvântul „este”.

38. La articolul 234 alineatul (3), cuvintele „poate fi antrenat la” se substituie cu cuvintele „este obligat să execute”.

39. Articolul 235 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Condamnatul poate fi eliberat de la muncă dacă nu îndeplinește volumul de muncă încredințat, a încălcat disciplina de muncă sau dacă se constată că munca prezintă pericol pentru condamnat ori periclitează securitatea și ordinea interioară a penitenciarului. Încadrarea în muncă și eliberarea de la muncă a condamnatului se efectuează în condițiile prezentului cod și ale Statutului executării pedepsei de către condamnați.”

40. La articolul 236 alineatul (5), textul „cu excepția prevăzută în art. 232 alin. (6)” se substituie cu textul „cu excepțiile prevăzute în art. 232 alin. (6) și art. 236¹ alin. (1)”.

41. Codul se completează cu articolul 236¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 236¹. Recuperarea pagubelor

(1) Persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate răspund pentru prejudiciile cauzate din vina lor la locul de detenție sau la locul de muncă din penitenciar, precum și pentru cheltuielile aferente suportate de instituțiile penitenciare în legătură cu acordarea asistenței medicale ca urmare a automutilării sau în caz de simulare conștientă a bolilor, stabilită și confirmată de instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății.

(2) Prejudiciul cauzat la locul de detenție se recuperează în baza ordinului de imputare emis de către șeful penitenciarului.

(3) Împotriva ordinului de imputare persoana condamnată poate face contestație la judecătoria în circumscripția căreia este situat penitenciarul în termen de 30 de zile de la data primirii sau de la data cînd a luat cunoștință de ordinul respectiv.

(4) Sumele încasate în restituirea pagubelor se virează în bugetul penitenciarului și se utilizează în scopul recuperării bunului deteriorat și cheltuielilor suportate.”

42. Articolul 238 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Compensarea privilegiată a zilelor de muncă nu se aplică în cazul condamnaților la detențiune pe viață.”

43. Articolul 240 se completează cu alineatele (5¹) și (7) cu următorul cuprins:

„(5¹) Condamnaților la detențiune pe viață care nu sînt antrenați în învățămîntul secundar general le sînt create condiții pentru autoinstruire, care nu contravin ordinii și condițiilor de executare a pedepsei.”

„(7) Obținerea și finanțarea de către condamnați a studiilor secundare generale se ia în considerare la stabilirea nivelului de corijare.”

44. Articolul 241 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Condamnații la detențiune pe viață care nu doresc să facă studii secundare generale obțin instruirea profesională nemijlocit la locurile de muncă unde aceștia pot fi antrenați.”

45. Articolul 242 va avea următorul cuprins:

„Articolul 242. Educația în penitenciare

(1) În instituțiile penitenciare, munca educativă cu condamnații este direcționată spre familiarizarea lor cu valorile social-umane, respectarea legii, dezvoltarea deprinderilor social-utile, ridicarea conștiinței și nivelului lor cultural.

(2) Pentru realizarea procesului de educație și tratament aplicat condamnaților, administrația penitenciarului:

a) aplică programe de formare ce vizează dezvoltarea personalității condamnatului, formarea deprinderilor și oferirea cunoștințelor ce îi vor permite să se reintegreze în societate;

- b) implementează programe psihosociale care vor condiționa schimbarea comportamentală pentru îmbunătățirea capacităților condamnaților și abordarea problemelor specifice care ar fi putut să influențeze comportamentul delincent;
- c) desfășoară activități culturale și sportive pentru întărirea comportamentului prosocial;
- d) acordă asistență psihologică în scopul reabilitării psihosociale și reintegrării în societate a condamnaților;
- e) acordă asistență socială condamnaților în rezolvarea problemelor legate de situația lor socială sau viața personală;
- f) asigură desfășurarea activităților cu caracter religios;
- g) desfășoară și alte activități necesare în scopul reintegrării sociale a condamnaților.

(3) Procesul de educație a condamnaților se desfășoară ținându-se cont de particularitățile individuale ale persoanei condamnatului, în urma evaluării complexe și prognozării comportamentului, utilizându-se forme individuale sau în grup în baza metodelor psihopedagogice.

(4) Procesul de educație se efectuează diferențiat, întocmindu-se un plan individualizat de intervenție educativă.

(5) Pentru organizarea muncii educative cu condamnații, administrația penitenciarului, cu concursul autorităților publice și asociațiilor obștești interesate, creează baza tehnico-materială respectivă.”

46. Denumirea secțiunii a 5-a din capitolul XXII va avea următorul cuprins:

„Secțiunea a 5-a

Obligațiile specifice și interdicțiile condamnaților. Măsurile de stimulare și sancțiunile disciplinare aplicate condamnaților”.

47. Secțiunea a 5-a se completează cu articolele 242¹ și 242² cu următorul cuprins:

„Articolul 242¹. Obligațiile condamnaților

Condamnatul este obligat:

- 1) să îndeplinească necondiționat cerințele legitime ale personalului penitenciar;
- 2) să se supună percheziției la intrare/ieșire în/din penitenciar, precum și pe parcursul detenției, ori de câte ori este necesar;

3) să respecte regulile stabilite de administrația penitenciarului pe perioada cât are permisiunea la deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului ori în cazul deplasării de scurtă durată în afara penitenciarului;

4) să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciar sau altor persoane;

5) să respecte regulile sanitaro-igienice, regulile de igienă individuală și colectivă în camera de deținere și în alte spații comune sau unde prestează munca, precum și indicațiile medicului;

6) să efectueze examinarea medicală în scopul depistării maladiilor infecțioase și a tuberculozei, precum și să respecte prescripțiile medicului pentru tratamentul acestor maladii; la solicitarea personalului penitenciar, să efectueze examenul medical pentru depistarea faptelor de întrebuițare a băuturilor alcoolice, substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor și a substanțelor toxice;

7) să întrețină în mod corespunzător bunurile puse la dispoziție de administrația penitenciarului și bunurile din dotarea unităților unde prestează munca;

8) să respecte programul zilnic;

9) să respecte repartizarea pe camerele de deținere și să nu schimbe fără permisiunea administrației locurile de dormit;

10) să manifeste o atitudine cuviincioasă față de orice persoană cu care intră în contact;

11) să aibă o ținută decentă, curată și îngrijită;

12) să mențină curățenia în încăperile de detenție și de serviciu, la locul de muncă; după deșteptare să-și aranjeze patul conform modelului stabilit și să facă curățenie în camera de detenție atunci când îl ajunge rîndul;

13) să îndeplinească în bune condiții activitățile la care participă;

14) să declare, conform realității, nivelul de instruire școlară sau pregătire profesională;

15) să respecte orice altă obligație care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordine emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului.

Articolul 242². Interdicțiile condamnaților

Condamnaților le este interzis:

1) aplicarea sau încercarea de aplicare de acte de violență asupra personalului penitenciar, persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, asupra celorlalte persoane condamnate, precum și asupra oricăror altor persoane;

2) organizarea, sprijinirea, îndemnarea sau participarea la revolte, răzvrătiri, acte de nesupunere pasive sau active ori alte acțiuni violente sau acte de

nesupunere, în grup, de natură să periclitizeze ordinea, disciplina și siguranța penitenciarului;

3) instigarea sau participarea la acte de eschivare de la executarea pedepselor penale;

4) introducerea în penitenciar, punerea în circulație sau consumul de substanțe narcotice, psihotrope sau de substanțe analoage lor, precursori, precum și de băuturi alcoolice ori substanțe toxice sau ingerarea de medicamente fără prescripție medicală, de natură să creeze tulburări de comportament;

5) introducerea în penitenciar, procurarea, confecționarea, deținerea, schimbul, primirea, utilizarea sau transmiterea de arme, materiale explozive, obiecte și substanțe care pun în pericol siguranța penitenciarului, misiunilor sau a persoanelor, de bani, medicamente, telefoane mobile, alte obiecte cu acces la Internet, accesorii, piese și părți componente ale telefoanelor mobile, bunuri sau alte valori a căror deținere, conform Statutului executării pedepsei de către condamnați, este interzisă;

6) abonarea, primirea, procurarea, introducerea în penitenciar, păstrarea sau răspîndirea de ediții, vizionarea de emisiuni televizate și filme, audierea programelor radio care propagă războiul, intoleranța etnică, națională, rasială sau religioasă, cultul violenței și cruzimii, precum și cu caracter pornografic;

7) sustragerea în orice mod de la executarea unei sancțiuni disciplinare;

8) automutilarea în orice mod și prin orice mijloace ori simularea conștientă a bolilor, stabilită și confirmată de instituțiile medico-sanitare publice ale Ministerului Sănătății;

9) instigarea altor persoane condamnate la săvârșirea de abateri disciplinare;

10) stabilirea de relații cu persoane condamnate sau persoane din interiorul ori exteriorul penitenciarului cu scopul de a împiedica înfăptuirea justiției sau aplicarea normelor regimului de executare a pedepselor privative de libertate;

11) sustragerea sau deteriorarea unor bunuri sau valori de la locul de muncă ori care aparțin penitenciarului, personalului, persoanelor care execută activități în penitenciar sau se află în vizită, precum și a bunurilor care aparțin altor persoane, inclusiv celor condamnate;

12) prezența în zone interzise sau la ore nepermise în anumite spații din penitenciar, stabilite prin regulamentul de ordine interioară, încălcarea liniei de pază a obiectelor penitenciarului, precum și nerespectarea orei de revenire în penitenciar;

13) substituirea identității unei alte persoane;

14) tulburarea sau împiedicarea în orice mod, cu intenție, a desfășurării programelor și activităților care se desfășoară în penitenciar;

15) oferirea sau darea de bani, bunuri ori alte foloase personalului penitenciar;

16) obținerea sau încercarea de obținere, prin violență, constrângere, promisiuni, servicii, cadouri sau alte mijloace, de avantaje morale ori materiale de la personal, de la persoanele care execută misiuni în penitenciar sau care se află în

vizită ori de la celelalte persoane condamnate, precum și de la oricare altă persoană;

17) impunerea și folosirea altor deținuți pentru servicii personale;

18) stabilirea contactelor cu deținuții din alte celule în timpul aflării în carantină, regim inițial de detenție, izolator disciplinar, în timpul deplasării, escortării, însoțirii, aflării la plimbare sau în alte condiții nepermise;

19) comunicarea cu exteriorul penitenciarului în alte condiții și prin alte metode decât cele stabilite prin reglementările în vigoare;

20) amenințarea personalului, a persoanelor care execută misiuni în penitenciar sau care se află în vizită, a celorlalte persoane condamnate, precum și a oricăror altor persoane;

21) nerespectarea și tulburarea orarului zilnic sau a liniștii, inclusiv după ora stingerii pînă la deșteptare;

22) exprimarea, în public, prin gesturi sau acte obscene ori care atrag dezaprobarea publică, folosirea cuvintelor argotice, obscenităților, înjurăturilor, atribuirea și însușirea poreclelor, insultarea sau săvîrșirea altor acțiuni care jignesc demnitatea personalului penitenciar, condamnaților și altor persoane;

23) împiedicarea sau încercarea împiedicării aflării adevărului în cazul incidentelor care au avut loc în penitenciar;

24) organizarea grevelor, demonstrațiilor, altor acțiuni de masă fără permisiunea administrației penitenciarului;

25) utilizarea în mod necorespunzător sau în alte scopuri a bunurilor puse la dispoziție de administrația penitenciarului, precum și folosirea utilajului pentru ascuțire, a instrumentelor, a energiei electrice, a mecanismelor și altor materiale în alte scopuri decât cele de producere;

26) desfășurarea de acțiuni care urmăresc aducerea de prejudicii administrației penitenciarului sau altor persoane;

27) practicarea jocurilor de cărți și a altor jocuri de noroc;

28) tatuarea lor și a altor persoane;

29) fumatul în alte locuri decât cele permise;

30) părăsirea fără permisiunea administrației a locurilor de muncă, a sectorului de detenție sau a altor încăperi în care au loc acțiuni în masă;

31) conectarea, fără autorizația administrației, la rețelele electrice sau modificarea lor, intervenția în funcționarea sistemului de încălzire și de aprovizionare cu apă, folosirea aparatelor electrice de încălzire a apei cu puterea mai mare de 250W, precum și a aparatelor de încălzit de confecționare manuală;

32) folosirea tehnicii audio sau video în camera de detenție, în celulele vagonului sau automobilului special, precum și păstrarea și folosirea lor la sectoarele de producere fără autorizația administrației penitenciarului;

33) orice manifestare cu caracter discriminatoriu, care aduce atingere demnității umane prin deosebirea, excluderea, restricția sau preferința pe bază de rasă, culoare, naționalitate, etnie, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, boală cronică necontagioasă, infecție

HIV/SIDA, precum și prin orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor fundamentale;

34) desfășurarea de orice alte acțiuni interzise care rezultă din prezentul cod, din Statutul executării pedepsei de către condamnați, din alte acte normative, ordinele emise în temeiul prezentului cod și din regulamentul de ordine interioară al penitenciarului.”

48. La articolul 243, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Condamnatului care are o conduită regulamentară, care participă și dă dovadă de stăruință în muncă sau este implicat în activități educative, culturale, de consiliere psihologică și asistență socială, de instruire școlară și formare profesională îi pot fi aplicate următoarele măsuri de stimulare:

- a) ridicarea înainte de termen a unei sancțiuni disciplinare;
- b) mențiune;
- c) permisiunea de a avea convorbiri telefonice suplimentare cu o durată de până la 20 de minute;
- d) suplimentarea dreptului de a primi colete, pachete cu provizii și banderole;
- e) suplimentarea dreptului la întrevederi de scurtă și de lungă durată.”

49. Articolul 244:

la alineatul (2), textul „Mențiunea se exprimă, de asemenea, și de către șeful detașamentului.” se exclude;

la alineatul (5), după cuvântul „termen” se introduce cuvântul „câte”, iar după cuvintele „în ordinea” se introduce cuvântul „cronologică”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Ridicarea unei sancțiuni disciplinare, în calitate de măsură de stimulare, se aplică condamnaților care întrunesc cerințele art. 243 alin. (1) din prezentul cod.”

articolul se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Condamnatul sancționat disciplinar nu poate beneficia de o altă măsură de stimulare înaintea celei de ridicare a sancțiunii disciplinare.

(8) Directorul general al Departamentului instituțiilor penitenciare poate dispune, în situații temeinic justificate, anularea stimulării acordate de către șeful instituției penitenciare.”

50. Articolul 245 va avea următorul cuprins:

„Articolul 245. Abateri disciplinare

(1) Constituie abateri disciplinare foarte grave încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 1)–4) și art. 242² pct. 1)–20) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 1)–20) din prezentul cod, precum și încălcarea altor obligații și interdicții prevăzute ca abateri foarte grave în alte acte normative.

(2) Constituie abateri disciplinare grave încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 5)–9) și art. 242² pct. 21)–27) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 21)–27) din prezentul cod, precum și încălcarea altor obligații și interdicții prevăzute ca abateri grave în alte acte normative.

(3) Constituie abateri disciplinare ușoare încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 242¹ pct. 10)–14) și art. 242² pct. 28)–33) din prezentul cod, determinarea cu intenție a altei persoane condamnate să săvârșească una dintre faptele prevăzute la art. 242² pct. 28)–34) din prezentul cod, precum și a celor prevăzute ca abateri ușoare în alte acte normative.

(4) Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă a condamnaților.

(5) Pentru faptele care, potrivit legii penale, constituie infracțiuni, administrația penitenciarului are obligația de a sesiza procurorul. În acest caz, poate fi aplicată, în mod provizoriu, una din sancțiunile prevăzute la art. 246 din prezentul cod.”

51. Articolul 246 va avea următorul cuprins:

„Articolul 246. Sancțiunile disciplinare aplicate condamnaților

(1) În modul stabilit de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertismentul;

b) suspendarea dreptului la colete, pachete cu provizii și banderole, cu excepția bunurilor necesare pentru igiena individuală și asistență medicală, pe un termen de cel mult 2 luni;

c) suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și de lungă durată, pe un termen de cel mult 3 luni;

d) interdicția de a locui în afara teritoriului penitenciarului, în cazul condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire;

e) izolarea disciplinară a:

– condamnatului deținut în penitenciar de tip deschis sau semiînchis – pe un termen de cel mult 15 zile;

– condamnatului deținut în penitenciar de tip închis – pe un termen de cel mult 20 de zile;

– femeii condamnate – pe un termen de cel mult 7 zile;

– minorului condamnat – pe un termen de cel mult 3 zile;

f) transferarea condamnatului din regimul de resocializare sau, în cazul condamnatului la detențiune pe viață, din regimul înlesnit în regimul comun de deținere;

g) transferarea condamnatului în regim inițial.

(2) Aplicarea sancțiunilor disciplinare nu poate îngreuna dreptul la apărare, dreptul de petiționare, dreptul la vot, dreptul la corespondență, dreptul la asistență medicală, dreptul la hrană, îmbrăcăminte și condiții minime de cazare, dreptul la plimbarea zilnică și dreptul la odihnă.

(3) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. b) și e) din prezentul articol nu se aplică femeilor gravide și mamelor care îngrijesc copii în vârstă de până la 3 ani. În cazul minorilor, termenele maxime stabilite pentru sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se reduc până la o lună și, respectiv, până la două luni.

(4) Sancțiunile cu caracter colectiv și sancțiunile corporale sînt interzise. Mijloacele de imobilizare din dotare, precum și orice mijloc degradant sau umilitor nu pot fi folosite ca sancțiuni disciplinare.

(5) În cazul în care condamnatul a comis pentru prima dată o abatere disciplinară ușoară, șeful penitenciarului, în scopuri de profilaxie, va efectua o convorbire educativă.”

52. Codul se completează cu articolul 246¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 246¹. Individualizarea răspunderii disciplinare

(1) La stabilirea sancțiunii disciplinare se ține cont de caracterul, gravitatea și motivul abaterii disciplinare, de persoana condamnatului, comportamentul lui

înainte și după săvârșirea abaterii disciplinare și atitudinea în timpul procedurii disciplinare, de influența sancțiunii disciplinare aplicate asupra corectării și reeducării condamnatului, în scopul respectării regulilor stabilite privind executarea pedepsei și în vederea asigurării securității colective și individuale.

(2) O sancțiune disciplinară mai aspră, din cele prevăzute pentru săvârșirea abaterii disciplinare, se stabilește în cazul în care sancțiunea mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului sancțiunii disciplinare.

(3) Sancțiunile disciplinare se aplică pentru săvârșirea uneia dintre abaterile disciplinare prevăzute la art. 245 din prezentul cod, după cum urmează:

a) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. a) se aplică condamnatului care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (3) din prezentul cod;

b) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. b) se aplică condamnatului care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (3) din prezentul cod;

c) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. c) se aplică condamnatului care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) și (3) din prezentul cod, precum și condamnatului care a comis o abatere pe timpul exercitării dreptului la întrevederi;

d) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. d) se aplică condamnatului care beneficiază de dreptul de a se deplasa fără escortă sau însoțire și care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) și (3) din prezentul cod;

e) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. e) se aplică condamnatului care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) din prezentul cod, precum și condamnatului care manifestă o evidentă agresivitate sau violență ori când aceasta afectează în mod grav conviețuirea normală din locul de deținere, precum și siguranța acestuia. În cazul minorului, aplicarea sancțiunii de izolare disciplinară se dispune doar ca măsură de excepție, dacă acesta a comis repetat, cu intenție, fapte care constituie abateri prevăzute la art. 245 alin. (1) și care sînt de natură să aducă atingere semnificativă ordinii sau siguranței penitenciarului, vieții sau sănătății proprii sau a altor persoane;

f) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. f) se aplică condamnatului care săvârșește pentru prima dată una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) sau, în mod repetat, una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (2) din prezentul cod;

g) sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. g) se aplică condamnatului care săvârșește în mod repetat una dintre abaterile prevăzute la art. 245 alin. (1) din prezentul cod sau care a fost recunoscut vinovat de săvârșirea unei infracțiuni intenționate în timpul executării pedepsei privative de libertate.”

53. La articolul 247:

alineatul (4) se abrogă;

alineatul (6) se completează în final cu textul: „Sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. g) ca urmare a recunoașterii condamnatului vinovat de săvârșirea unei infracțiuni se aplică în cel mult 10 zile de la data parvenirii în penitenciar a hotărârii definitive a instanței de judecată.”

articolul se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) Condamnatul căruia i-a fost aplicată sancțiunea prevăzută la art. 246 alin. (1) lit. f) sau g) din prezentul cod execută pedeapsa în regimul stabilit și nu poate fi transferat în regim comun sau în regim de resocializare pînă la ridicarea sau stingerea sancțiunii disciplinare.”

alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Sancțiunea sub formă de izolare disciplinară se execută în conformitate cu Statutul executării pedepsei de către condamnați. Condamnatului izolat disciplinar îi sînt interzise întrevederile, cu excepția vizitelor apărătorului, persoanelor cu calități oficiale prevăzute la art. 181 alin. (1) din prezentul cod sau ale reprezentanților diplomatici, convorbirile telefonice, procurarea produselor alimentare, primirea coletelor, pachetelor cu provizii și banderolelor. Totodată, el beneficiază de plimbări zilnice cu durata de o oră.”

articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Punerea în aplicare a sancțiunii sub formă de izolare disciplinară se efectuează doar după examenul medical al condamnatului și stabilirea faptului că executarea acestei sancțiuni nu va afecta sănătatea fizică sau psihică a condamnatului. Condamnații izolați disciplinar sînt examinați zilnic de medicul de la locul de detenție. La propunerea medicului, executarea acestei sancțiuni poate fi întreruptă din motive de sănătate a condamnatului pînă la însănătoșirea acestuia.”

54. Articolul 248 va avea următorul cuprins:

„Articolul 248. Stingerea sancțiunilor disciplinare

(1) Sancțiunile disciplinare se sting dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancțiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancțiune, condamnatul fiind considerat nesancționat.

(2) Sancțiunea disciplinară sub formă de transfer în regim inițial se stinge la expirarea unui an de la data aplicării sancțiunii, iar în cazul comiterii unei alte încălcări sancționate de către șeful penitenciarului – la expirarea unui an de la data aplicării ultimei sancțiuni disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară stinsă nu produce efecte juridice pentru condamnat.”

55. Codul se completează cu articolul 248¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 248¹. Plîngerea împotriva deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare

(1) Împotriva deciziei șefului penitenciarului prin care a fost aplicată o sancțiune disciplinară, persoana condamnată, prin intermediul administrației instituției penitenciare, poate face plîngere la judecătorul de instrucție în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei.

(2) Plîngerea împotriva deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare se examinează în conformitate cu prevederile art. 471 alin. (3) și art. 473 din Codul de procedură penală. Plîngerea depusă nu suspendă executarea sancțiunii disciplinare, cu excepția izolării disciplinare.”

56. La articolul 249:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În regim inițial, condamnații se află timp de pînă la o lună din ziua intrării în penitenciar. Condamnații care execută pedeapsa în regim inițial:

a) sînt în drept de a se deplasa liber, în intervalul de timp de la deșteptare pînă la stingere, pe teritoriul penitenciarului în limitele sectorului de detenție;

b) sînt în drept de a avea asupra lor și de a utiliza obiecte de valoare și bani.”

la alineatul (4), cuvintele „separat pe teritoriul penitenciarului sau în apropierea lui” se substituie cu cuvintele „din apropierea penitenciarului”.

57. La articolul 250 alineatul (2), textul „timp de 6 luni” se substituie cu textul „timp de pînă la 3 luni”, iar textul „, , înșă nu mai mult de o treime din durata pedepsei” se exclude.

58. La articolul 251 alineatul (2), textul „timp de 9 luni” se substituie cu textul „timp de pînă la 6 luni”.

59. La articolul 253, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Condamnatul minor poate beneficia:

a) în regim inițial – de o întrevvedere de scurtă durată o dată în lună și de o întrevvedere de lungă durată o dată în trimestru;

b) în regim comun – de o întrevvedere de scurtă durată o dată în săptămînă și de o întrevvedere de lungă durată o dată în două luni;

c) în regim de resocializare – de o întrevvedere de scurtă durată o dată în săptămînă, cu dreptul de a se deplasa în afara penitenciarului însoțit de reprezentantul său legal, și la o întrevvedere de lungă durată o dată în două luni, cu dreptul de a locui împreună cu familia într-un spațiu locativ separat pe teritoriul penitenciarului sau în apropierea lui;

d) indiferent de regimul în care se deține – de dreptul la două convorbiri telefonice săptămînal, cu o durată de 20 de minute, cu o rudă sau cu o altă persoană la alegerea lui.”

60. Articolul 254 va avea următorul cuprins:

„Articolul 254. Transferarea condamnaților într-un alt penitenciar

(1) La împlinirea vârstei de 18 ani, comisia înființată în penitenciar în componența enunțată la art. 219 din prezentul cod hotărăște asupra oportunității executării în continuare a pedepsei de către condamnat în penitenciarul pentru minori pînă la atingerea vârstei de 23 de ani.

(2) În temeiul hotărîrii comisiei, administrația penitenciarului adresează instanței de judecată un demers privind transferarea condamnatului într-un alt penitenciar sau lăsarea lui în același penitenciar.

(3) Asupra condamnatului care a împlinit vârsta de 18 ani și care a fost lăsat în penitenciarul pentru minori se extind drepturile și obligațiile, regimul, condițiile de muncă, normele alimentare, de asigurare materială, privind condițiile de trai și de asistență medico-sanitară stabilite pentru condamnații minori.

(4) Condamnatul major care a fost lăsat în penitenciarul pentru minori și care a împlinit vârsta de 23 de ani este transferat pentru executarea pedepsei de mai

departe în penitenciarul de tip semiînchis sau închis la condiții comune de deținere, în baza deciziei directorului general al Departamentului instituțiilor penitenciare.”

61. La articolul 255 alineatul (4), textul „Acestor deținute nu se aplică sancțiunea disciplinară sub formă de izolare disciplinară.” se exclude.

62. Capitolul XXIII va avea următorul cuprins:

„Capitolul XXIII

DETENȚIUNEA PE VIAȚĂ

Articolul 257. Dispoziții generale

(1) Detențiunea pe viață constă în izolarea condamnaților de ceilalți condamnați, într-un sector specializat al penitenciarelor de tip închis, în condițiile stabilite de prezentul cod și de Statutul executării pedepsei de către condamnați.

(2) Pedepsa detențiunii pe viață se execută în trei regimuri de deținere: inițial, comun și înlesnit.

(3) Condamnații la detențiune pe viață, pe parcursul executării pedepsei, poartă haine de model stabilit. În cazurile în care condamnatul urmează a ieși din instituția penitenciară, în legătură cu transferarea sau escortarea în altă instituție penitenciară, în instanța de judecată ori în alte cazuri prevăzute de legislație, acestuia i se permite să poarte îmbrăcăminte personală sau alte haine care nu atrag atenția.

Articolul 257¹. Condițiile executării pedepsei detențiunii pe viață

(1) Condamnații execută pedeapsa detențiunii pe viață în încăperi izolate, sub o permanentă supraveghere vizuală și/sau electronică. La solicitarea condamnatului sau în alte situații necesare la apariția pericolului pentru securitatea personală a condamnatului ori în scopul prevenirii unor noi infracțiuni sau conform indicațiilor medicale, prin decizia motivată a șefului penitenciarului, condamnatul poate fi deținut în cameră de unul singur.

(2) În regim inițial, condamnatul la detențiune pe viață se află timp de 10 ani din ziua intrării în penitenciar. În funcție de personalitatea, comportamentul condamnatului și gradul de pericol posibil din partea acestuia, termenul menționat poate fi redus, cu transferarea condamnatului în regim comun, prin decizia directorului general al Departamentului instituțiilor penitenciare, luată în temeiul

hotărîrii comisiei înființate în penitenciar în componența enunțată la art. 219 din prezentul cod. Condamnații la detențiune pe viață:

- a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult 2 locuri;
- b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșirea din camerele de detenție;
- c) beneficiază de dreptul la plimbări zilnice cu o durată de pînă la 2 ore, într-un loc special amenajat. Durata plimbărilor se stabilește de administrația penitenciarului, în funcție de programul zilnic, de condițiile meteorologice, de limita completării și de alte circumstanțe relevante. Plimbările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează sub supraveghere permanentă.

(3) În regim comun, condamnații la detențiune pe viață:

- a) sînt repartizați în încăperi izolate cu cel mult patru locuri;
- b) pot fi antrenați la munci care nu necesită ieșire din sectorul de deținere sau în ateliere special amenajate în acest scop, cu condiția asigurării supravegherii permanente, în funcție de existența locurilor de muncă și condițiile detenției;
- c) în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. c) din prezentul articol, beneficiază de dreptul la plimbări zilnice de pînă la 3 ore;
- d) au dreptul la întreprinderi de lungă durată în condițiile stabilite pentru persoanele condamnate.

(4) Transferul condamnatului la detențiune pe viață din regim comun în regim înlesnit se efectuează la momentul executării efective a termenului pedepsei, care îi dă posibilitatea solicitării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 alin. (5) din Codul penal. În regim înlesnit, suplimentar la prevederile alin. (3) din prezentul articol, condamnații pot avea întâlniri nelimitate cu colaboratorii serviciului de probațiune care își desfășoară activitatea în raza teritorială a instituției penitenciare și beneficiază de dreptul la o întreprindere de lungă durată pe trimestru, în condițiile alin. (3) din prezentul articol, cu o durată de pînă la 48 de ore.

(5) În cazul în care încalcă regimul de deținere, condamnatul transferat în regim comun sau în regim înlesnit poate fi transferat în regim inițial sau, după caz, comun în condițiile prevăzute de capitolul XXII secțiunea a 5-a din prezentul cod.”

63. La articolul 267, alineatul (2) se completează în final cu textul „, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămîinerii definitive a hotărîrii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decît peste 3 ani de la data adoptării hotărîrii de refuz a instanței.”

64. La articolul 275, alineatul (1) se completează cu litera h¹) cu următorul cuprins:

„h¹) respectării condițiilor de probațiune și expirării perioadei de probațiune;”.

65. La articolul 279 alineatul (1), textul „ , telegrafic ori pe o altă cale,” se exclude.

66. La articolul 281 alineatul (1), textul „privind protecția de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor în procesul penal” se substituie cu textul „cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal”.

67. La articolul 283:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care condamnatul nu dispune de mijloace bănești la punerea în libertate și are domiciliul în Republica Moldova, administrația penitenciarului îi asigură contravaloarea biletului pentru deplasare pînă la domiciliu sau reședință.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoana care a executat pedeapsa închisorii beneficiază, la eliberarea din locul de detenție, de o indemnizație unică în condițiile prevăzute de lege. Indemnizația unică se acordă doar la prima eliberare din locul de detenție.”

alineatul (3) se completează în final cu textul „ , dacă acesta este situat pe teritoriul Republicii Moldova”.

68. La articolul 304 alineatul (3), cuvîntul „judiciare” se exclude.

69. La articolul 306:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Preveniții au dreptul la întrevederi de lungă durată, de pînă la 24 de ore, în condițiile stabilite pentru persoanele condamnate.”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Preveniților li se aplică sancțiuni disciplinare, ținîndu-se cont de durata arestării preventive. Preveniții pot fi plasați în izolatorul disciplinar pe cel mult 10 zile.”

articolul se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Prevederile alin. (6) din prezentul articol nu se aplică preveniților minori, femeilor gravide sau mamelor care îngrijesc copii în vîrstă de pînă la 3 ani.”

70. Articolul 316 va avea următorul cuprins:

„Articolul 316. Executarea sancțiunii privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privării de dreptul de a deține anumite funcții și privării de dreptul special

(1) Sancțiunea privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privării de dreptul de a deține anumite funcții se execută în condițiile capitolului XIX din prezentul cod.

(2) Executarea sancțiunii privării de dreptul de a conduce vehicule și privării de dreptul de a deține armă și de portarmă se asigură de către organul de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(3) Instanța de judecată trimite hotărîrea privind privarea de drepturile prevăzute la alin. (2) și dispoziția de executare organului de poliție în a cărui rază teritorială își are domiciliul contravenientul.

(4) Organul de poliție, în termen de 5 zile, informează instanța de judecată despre executarea hotărîrii.”

71. La articolul 322 litera a), cifrele „2013” se substituie cu cifrele „2020”.

Art. IV. – Articolul 37 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (2) se completează în final cu textul: „În cazul contravenientului care nu este angajat în cîmpul muncii, nu este antrenat în activități de bază sau de studii, la solicitarea sau cu acordul acestuia, pedeapsa poate fi executată pînă la 8 ore pe zi.”

la alineatul (8), cuvintele „rămînerii definitive” se substituie cu cuvintele „luării la evidență a contravenientului și punerii în executare”.

Art. V. – Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR CORMAN

**Chișinău, 29 mai 2014.
Nr. 82.**